

Datum : 4 december 2017
Kenmerk : ASD20170021
Aan : Het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft : Advies Afstemmingsverordening 2018

Geacht college,

Op 7 november 2017 ontving de Adviesraad Sociaal Domein de adviesaanvraag betreffende 'Besluit tot vaststelling van de Afstemmingsverordening 2018'. Het aantal wijzigingen in deze geactualiseerde verordening is weliswaar beperkt, maar kan voor de betrokken inwoner en/of voor zijn eventuele gezinsleden ingrijpende en mogelijk sociaal en maatschappelijk onaanvaardbare gevolgen hebben.

Verdere uitwerking en aanpassing van de verordening is op een viertal punten gewenst:

1. Agressief gedrag (art. 13)
2. Keteneffecten: gezin
3. Keteneffecten: schulden
4. Aanbiedingsbrief aan gemeenteraad

Agressief gedrag

Agressief gedrag, fysiek of verbaal, tegen ambtenaren in functie is ontoelaatbaar. Extremen van dit gedrag zijn voor iedereen duidelijk, voorbeelden worden in de Toelichting op artikel 13 'Zeer ernstige misdragingen' van de Afstemmingsverordening 2018 gegeven. De ASD realiseert zich dat een uitputtende en alomvattende inventarisatie niet mogelijk is. In de alledaagse praktijk van de ambtelijke omgang met burgers ontmoeten twee mensen elkaar, ieder met eigen achtergrond en geschiedenis en temperament, en karakters die kunnen botsen. Dan kan wat voor de één bedreigend overkomt, voor de ander bij het normale intermenselijk verkeer horen. Een kwestie van perceptie, wellicht.

Van de ambtenaar wordt veel verwacht: inlevingsvermogen, rust, overwicht, zakelijkheid-het-is-niet-persoonlijk, de-escalerende gespreksvaardigheden om het gesprek met de cliënt in rustig vaarwater te leiden. Ook in situaties met cliënten met het beruchte korte lontje, of cliënten die het water aan de lippen staat door grote stress en die daardoor weerstands- en incasservermogen en aanspreekbaarheid-op-redelijkheid missen. Om zo te kunnen acteren moeten ambtenaren adequaat zijn opgeleid en is een nauwkeurige, objectieve en sluitende verslaglegging van gesprekken de basisvoorwaarde voor de beoordeling en de motivering of er sprake is van zeer ernstige misdragingen in de zin van art. 13.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om zorg te dragen dat ambtenaren voldoende zijn geëquipeerd in kennis en (gespreks- en overleg)vaardigheden om bij (dreigend) agressief gedrag te de-escaleren.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert de gemeente om een protocol op te stellen voor een nauwkeurige, objectieve en sluitende verslaglegging van de gesprekken met cliënten dat kan dienen als grondslag voor de beslissing om een verlaging van de uitkering op te leggen.

1 / ASD20170021 [advies afstemmingsverordening 2018](#)

Keteneffecten: gezin

Agressief gedrag, fysiek of verbaal, tegen ambtenaren in functie is ontoelaatbaar. Verlaging van de uitkering kan een gevolg zijn van dit gedrag. De effecten daarvan kunnen gevolgen hebben voor de omgeving, d.i. het gezin, van de overtreder. Met name voor kinderen kan een verlaging van de uitkering verstrekende gevolgen hebben voor hun deelname aan het maatschappelijk verkeer, bijvoorbeeld sportclub, culturele activiteiten, etc. – alles wat naast de reguliere kosten van het huishouden niet-levensnoodzakelijke kosten voor de kinderen met zich meebrengt.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om objectieve criteria op te stellen voor onaanvaardbare effecten van een verlaging van de uitkering op de omgeving, d.i. het gezin, van de overtreder en daarbij de sociale effecten voor de kinderen te minimaliseren of te compenseren.

Keteneffecten: schulden

Agressief gedrag, fysiek of verbaal, tegen ambtenaren in functie is ontoelaatbaar. Verlaging van de uitkering kan een gevolg zijn van dit gedrag. Onacceptabel gedrag mag niet worden beloond. Er kan een duivels dilemma ontstaan als korten op de uitkering leidt tot voorspelbare opbouw (of verdere opbouw van) schulden. Waarna in het slechtste geval een schuldhulpverleningstraject moet worden gestart, waarvan de kosten door de gemeente en de samenleving moeten worden opgebracht. Kortten op de uitkering kan wanhopig, onacceptabel gedrag bevorderen. Uit dit dilemma is geen makkelijke uitweg voorhanden.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om bij een beslissing tot het korten op de uitkering eventuele opbouw van schulden expliciet en gemotiveerd mee te wegen.

Aanbiedingsbrief aan gemeenteraad

In de aanbiedingsbrief aan de gemeenteraad ontbreekt een verwijzing naar het advies van de Adviesraad Sociaal Domein.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om een verwijzing naar het advies toe te voegen aan de brief met de strekking: 'gezien het advies van de Adviesraad Sociaal Domein van <datum>'.

De Adviesraad Sociaal Domein ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Jaap Kool
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein

Ad van Orsouw
Voorzitter Kenniskring WIAS